

”Kamera, kamera på väggen där, säg mig”

I sagornas värld fick vi lära oss att allting har ett lyckligt slut. Klumpejöns fick lyckan, prinsessan och halva kungariket. Detta trots alla tillkortakommanden blev han ändå belönad med lyckan utan att sträva efter makt och girighet. Frågan är om vi har glömt sagornas värld? Nu har vi lärt oss knyta näven i byxfickan och glömma hur saker och ting känns. I sagornas värld kunde vi fråga våra speglar om livets sanningar ”säg mig vem som vackrast är?” Längtan efter att få vara vacker inför någon har sina rötter i en stark religiös känsla. Längtan efter att möta en *spegelbild av oss själva*, en bild som bekräftar mig, bara mig och ingen annan, den längtan verkar vara omätlig. Att bli sedd och uppskattad för den man är och för vad man gör verkar vara en inneboende drivkraft i våra själar. Något som sällan sker och därför drivs vi vidare till att prestera ännu mer för att bli synliggjorda. Strävan efter det perfekta brukar vara ett kamouflager för en ängslan att inte duga för sin omgivning.

Förr i tiden fick vi möta speglar i butiker och speglarnas blankpolerade ytor vittnade om att det fanns ett öga som hade koll. I all tysthet så var det så att vi – du och jag, måste bevisa att vi inte är tjuvar, lagbrytare eller rånare. Misstänksamheten var dold tills vi var och en bevisat motsatsen. Rädslan växer och våra kroppar fylls med oro inför obehaget att bli ifrågasatt. Nu finns det inte några speglar längre utan mindre och mer osynliga grejer har kommit istället. Kameraögon ser vad vi inte ser och frågan är om det har ökat tilltron till medmänniskan? För vilka är vi inför kameraögat som skickar signaler till slutna rum. Kontrollsamhället använder trygghet som argument och att det skall kunna gå beivra de som bryter mot lagen.

De ärliga människorna får finna sig i att stå tillbaks och finna sig i att vara misstänkliggjorda tills motsatsen har bevisats. Vad går förlorat? Vem ser oss och vad vill dessa okända krafter? Ser vi den ärlige och hedersamme eller är vi alla syndabockar i det tysta?

Gunde Swahn berättade i ett sommarprogram om en händelse när han gick i skolan och skulle spela hockey på rasten med 10 andra grabbar. Pucken for iväg och krossade en fönsterruta. Rektorn kallade upp samtliga pojkar och frågade vem som hade gjort det. Det blev tyst och till slut steg Gunde fram och sa ”jag var med, men inte vare jag som sköt pucken”. De andra pojkarna slapp undan och Gunde fick själv betala fönsterrutan, sitta kvar i skolan och göra tråkiga uppgifter som en bestraffning. Året därpå hände samma sak ”men då hade jag lärt mig hur det fungerade, så jag var bara tyst och slapp undan”. Den svåra frågan: vem syns mest? Varför bestraffas ärligheten och varför går den fri som gömmer sig undan? Det sägs att ärlighet varar längst och vad tror du?

Per-Arne Bengtsson, präst i Svenska kyrkan

per-arne.bengtsson@svenskakyrkan.se